КРЫВІНКА

КАСТРЫЧНІК
№ 15 (116)
2012 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

”Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай”.
Ул. Караткевіч.

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

На шляху да свабоды

Сёння амаль кожны ў Беларусі разумее, што ў краіне ўсталяваўся дыктатарскі рэжым. Тым больш, што сам дыктатар гэтага не адмаўляе. Шмат хто ўжо пачынае разумець, што гэта дрэнна, калі такі рэжым існуе дзесяткі гадоў. І толькі адзінкі ведаюць, што яны будуць рабіць, калі рэжым разваліцца.

Сапраўды, для нашых суграмадзян з крушэннем рэжыму з'явяцца патэнцыйна новыя магчымасці, свабоды дзеяннаў у розных сферах жыцця. І тымі свабодамі варта пакарыстацца напоўніцу, бо яны могуць прынесці якасна новае жыццё для ўсіх беларусаў.

Свабода ў эканамічнай сферы будзе азначаць роўныя магчымасці для ўсіх формаў уласнасці. Нашу сённяшнюю эканоміку можна назваць толькі ўмоўна рынкавай. Бо рынак – гэта найперш свабода. Свабода выбіраць месца працы, форму прадпрыемства і г.д. Сённяшняя кантрактная сістэма і пераслед нязгодных рэжымам ставіць тлусты крыж на рынкавых адносінах. А гіганцкі чыноўніцкі апарат, паперапсавальніцтва, бясконцыя ўзгадненні на розных узроўнях гаспадарання маюць мала чаго агульнага з рынкавымі адносінамі. Толькі рынак здолее даць рэальна высокія заробкі ў краіне і знізіць паток эканамічных эмігрантаў у бок Расеі. Толькі рынак мае патэнцыял спыніць хвалю п'янства і насілля.

Свабода ў палітычнай сферы – гэта свабодны выбар, калі на чалавека няма ўціску з боку дзяржавы і яе чыноўнікаў. Няхай на новых выбары прыйдзе не 90 % насельніцтва, а толькі 40, затое выбары будуць не фальсіфікаванымі. Толькі пры такой дэмакратыі мы зможам паставіць на ўсе пасады людзей дастойных, адказных, а пры неабходнасці замяніць іх на больш вартых. Гэта новае “начальства”, ведаючы, што яго выбірае народ, а не прызначае высокі чыноўнік, будзе служыць народу, а не чыноўніку.

Я ведаю, чым буду займацца, калі ў Беларусі наступяць перамены. “Крывінка” зможа стаць свабоднай, то бок атрымаць аднолькава роўныя правы з іншымі выданнямі. Ейныя карэспандэнты змогуць прысутнічаць на любых мерапрыемствах і залах, куды сёння ўваход забаронены. А тое значыць, што людзі змогуць карыстацца своечасовай і аб'ектыўнай інфармацыяй, якая заўсёды каштуе нятанна.

Між тым, каб заснуць у краіненявольніцы, а прачнуцца ў вольнай, кожнаму трэба сёння штосьці рабіць. Інакш тыя свабоды, якія калісьці зваляцца на галаву, так і застануцца незапатрабаванымі. А вялікі адцотак грамадзян з настальгіяй будзе ўспамінаць часы, калі ўсё працавала, і не трэба было думаць сваёй галавой, што сёння рабіць.

Рыхтавацца для новага жыцця трэба ўжо сёння. Дакладна ведаць, кім ты хочаш стаць і чаго табе бракуе зараз. А каб перамены наступілі хутчэй, трэба найхутчэй прачнуцца, праявіць грамадскую актыўнасць. Да прыкладу, стаць сябрам “Руху “За Свабоду”, што дазволіць пазнаёміцца з праграмай пераменаў, якія наступяць. Трэба адкрыць вочы на ўсю складанасць і неадназначнасць сітуацыі ў краіне, нашмат раней атрымаць асабістую свабоду і навучыцца ёю карыстацца.

Г.Станкевіч.

● *Якубу Коласу – 130 гадоў*

О, край родны!..

О, край родны, край прыгожы!
Мілы кут маіх дзядоў!
Што мілей у свеце божым
Гэтых светлых берагоў,

Дзе бруяцца срэбрам рэчкі,
Дзе бары-лясы гудуць,
Дзе мядамі пахнуць грэчкі,
Нівы гутаркі вядуць;

Гэтых гмахаў безгранічных
Балатоў тваіх, азёр,
Дзе пад гоман хваль крынічных
Думкі думае прастор;

Дзе увосень плачуць лозы,
Дзе вясной лугі цвітуць,
Дзе шляхом старым бярозы
Адзначаюць гожа пуць?

Край мой родны! Дзе ж у свеце
Край другі такі знайсці,
Дзе б змагла так, поруч з смеццем,
Гожасць пышная ўзрасці?

Дзе бы вобруку з галечай
Расквітнеў багацтва цуд
І дзе з долі чалавечай
Насмяяліся, як тут?..

Я.Колас.
(З паэмы “Сымон-музыка”).

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

ДАРОЖНАЯ ГІСТОРЫЯ

Вось ужо амаль два месяцы мінула з таго часу, як я стаў рэгулярна завітваць у Паўазерскую школу. Звыкся з новым калектывам настаўнікаў і новымі вучнямі. Звыкся з тым, што дарога туды – назад займае паўтары гадзіны асабістага часу. Вось толькі да таго, што дарога Бачэйкава – Паўазер'е такая пабітая, прывыкнуць аніяк не магу.

За два восеньскія месяцы дарога гэта бачыла грэйдар роўна паўтара раза. У пачатку верасня яна яшчэ не падлягала крытыцы, і па ёй можна было ехаць з любой хуткасцю. Але ў дваццатых чыслах верасня дарога не вытрымала нагрузкі. Пайшлі дажджы, яна пабралася выбоінамі, і хуткасць перасоўвання па ёй без рызыкі штосьці згубіць ад свайго легкавіка ўпала да 40 – 50 км/гадзіну. А грэйдара ўсё не было.

У панядзелак 24-га верасня, назаўтра пасля выбараў, па ёй было неяк ехаць. Але ж думалася, што нашы начальнікі проста не мелі часу на дарогу, аддана займаліся выбарамі. Яны праспяцца, хутка агледзяцца і выправяць дарогу. Але праз дзень 26-га верасня ехаць па дарозе стала ўжо неяк і з хуткасцю 30 км/ гадзіну. Маё цярпенне лопнула і тады ж а палове дванаццатай я патэлефанаваў на дыспетчарскую дарожнай службы. Але гэты тэлефон маўчаў. Наступны тэлефон быў райвыканкамаўскі. Да яго падыйшоў С.Рэўцкі, кіроўца справамі старшыні райвыканкама. Ён патлумачыў мне, што гэтая праблема для раёна не новая, і ён паспрабуе мне дапамагчы. І праўда, праз тры гадзіны я ехаў дахаты па свежапрагрэйдараванай дарозе. Але… Але праграйдавалі толькі частку дарогі. Адзін з трох кавалкаў, якія падлягалі выраўноўванню, які прымыкае да вёскі Сокарава, грэйдара так і не пабачыў.

Ішоў час, а па таму ўчастку працягласцю 1, 8 км па-ранейшаму рухацца было магчыма толькі навобмацак з чарапашынай хуткасцю. А таму 4-га кастрычніка я завітаў у РВК да спадара Рэўцкага на размову, дзе зноў распавёў пра сітуацыю. Як вынік гутаркі 10-га кастрычніка на дарозе Бачэйкава – Сокарава працаваў грэйдар. Але ж надвор'е ў гэты дзень яўна не спрыяла такой рабоце, бо з дзесяці гадзін раніцы і да позняга вечара ў Бешанковіцкім раёне ліў моцны дождж. І калі а палове чацвёртай я выехаў з Паўазер'я дахаты, то па дарозе прыходзілася літаральна рассякаць азёры размешаныя з вадкай гразюкай, якія сталіся вынікам таго грайдаравання.

З таго часу мінула два тыдні. Дарога Паўазер'е – Сокарава, праграйдараваная ў дождж, даўно пакрылася мелкімі, сярэднімі і глыбокімі выбоінамі. Па ёй немагчыма ехаць з хуткасцю вышэйшай за 40 – 50 км/гадзіну. Дый тая язда радасці і задавальнення не прыносіць.

У выніку гэтай эпапеі ў мяне склалася глыбокае перакананне, што дарожная служба ў нашым раёне працуе толькі аварыйна, па званку з райвыканкама. Аніякай праграмы ці плана грэйдаравання раённых дарог, падтрымкі іх у больш менш належным стане ў дарожнай арганізацыі няма.

Ніхто ў раёне не вядзе маніторынг стану дарогаў з гравійным пакрыццём. Пра аналагічны стан дарог сведчаць неаднаразовыя звароты ў “Крывінку” грамадзян з просьбамі праграйдараваць дарогу Варахобкі – Буй. Без малага два месяцы не бачыла грэйдара і дарога Старыя Ранчыцы – Дубраўка, па якой я штодня выязджаю на Бешанковічы.

Г.Станкевіч.

БЕЛАРУСКАЯ РЭЧАІСНАСЦЬ

ПАСЫЛКА Ў ТУРМУ

У нядзелю, калі па ўсёй краіне надавалі легітымнасць новаму парламенту, я завітаў на пошту, каб адправіць бандэролі. Думаў іх адправіць даўно, ды ўсё бракавала часу. А тут вырашыў прынцыпова, што замест часу, які трэба згубіць для наведвання выбарчага ўчастка, зраблю добрую справу. Адрасаты мае былі абраныя не выпадковыя: кандыдат у Прэзідэнты Мікалай Статкевіч, які сядзіць ужо амаль два гады, і праваабаронца Алесь Бяляцкі, тэрмін адбытага пакарання якога пераваліў за год. Тое, што хлопцы сядзяць ні за што, зразумела ўсяму свету, толькі не беларускай Фемідзе. Яна (ў асобе прэзідэнта Лукашэнкі) ўпарта чакае, калі хлопцы напішуць павінную. Але ж пакуль аніяк не дачакаецца. Вось я і вырашыў іх падтрымаць, пераслаўшы сваю апошнюю кнігу “Сцяжынамі памяці”, дзе распавядаю пра свой радавод і малую радзіму. На першай старонцы я накідаў колькі словаў вітання і падтрымкі.

Дзяўчына, якая прымала бандэролі, убачыўшы, што яны ідуць у турму, адразу запатрабавала пашпарт, які быў неадкладна прад'яўлены. Хвілін праз дзесяць дзве заказныя бандэролі пайшлі да сваіх адрасатаў.

Але прыкладна праз два тыдні бандэролька М.Статкевіча вярнулася назад у Старыя Ранчыцы. Рукой чыноўніка, які ведаў што робіць, на працэнзураваным і скрэпленым металёвымі скобамі канверце стаяла: “Не положено”. То бок, кандыдату ў Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, якога падтрымалі на выбарах сотні тысяч грамадзян, адмаўляюць у чытанні таго, што дасылаецца ім звонку.

Ці можаце вы, чытачы “Крывінкі”, уявіць сабе цяпер абставіны, у якіх трымаюць нашых палітзняволеных? Якім чынам іх спрабуюць выправіць, то бок зламаць? Чалавек, які трапіў туды толькі таму, што хацеў прапанаваць сябе служыць Беларусі на найвышэйшай пасадзе, зараз расплачваецца за тое турмой з самымі жорсткімі ўмовамі. А ў шматлікіх інтэрв'ю і на прэс-канферэнцыях кіраўнік краіны не прызнае факта наяўнасці ў Беларусі палітзняволеных. Маўляў, бандыты гэта. Але ж бывае і бандыты становяцца на шлях перавыхавання, калі да іх адносяцца па-чалавечы. Толькі М.Статкевічу не ствараюць умовы таго “перавыхавання”. Калі яму нельга чытаць нават простай краязнаўчай кніжкі, тое яскрава сведчыць, што яго проста знішчаюць. Пра тое сведчаць і адно (!!!) спатканне з роднымі, якое дазволена яму за год, і харчовыя “прадукты”, якімі яго кормяць.

Другой бандэрольцы пашанцавала больш. Ці то абвінаваўчы артыкул Алеся Бяляцкага мякчэйшы, ці то здрыганулася нешта ў душы турэмнага чыноўніка, але мая пасылка знайшла адрасата. У адказ ад палітвязня да мяне дайшоў ліст са словамі шчырай падзякі.

Г.Станкевіч.

“КРЫВІНКА” Ў ІНТЭРНЭЦЕ

У сувязі з праблемай размяшчэння газеты “Крывінка” на партале http://haradok.belarda.org/ наша газета стала будзе размяшчацца на партале **http://kamunikat.org/** , дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: **http://kamunikat.org/kryvinka.html** , што у каталагу “Пэрыёдыка” для далейшага выкарыстання.

АБ'ЯВА

- ***Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць, то патэлефануйце.***
- ***Рэдакцыя «Крывінкі» змяшчае бясплатныя абвесткі чытачоў выдання. Дзеля размяшчэння абвесткі патэлефануйце ў рэдакцыю.***
- ***Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты «Крывінка».***
- ***Рэдакцыя запрашае да супрацоўніцтва неабыякавых грамадзян. Вашы навіны, паведамленні – нашая падзяка.***

Словам, сувенірам.

ГРАМАДСКАЕ ЖЫЦЦЁ

КАНФЕРЭНЦЫЯ РУХУ "ЗА СВАБОДУ"

Праваабарончa-асветніцкае грамадзянскае аб'яднанне "Рух "За Свабоду" правяло 20-га кастрычніка 2012-га года ў Менску трэцюю справаздачна-выбарчую канферэнцыю. Акрамя справаздачы ад кіраўніцтва арганізацыі, на ёй былі ўнесены змяненні ў Статут, пераабрана кіраўніцтва, зацверджаны асноўныя накірункі дзейнасці на наступны справаздачны перыяд. Прыярытэтнымі былі вызначаны такія накірункі працы, як спрыянне правядзенню свабодных і дэмакратычных выбараў у адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі, праваабарончы і адукацыйны кірунак, спрыянне адзінству дэмакратычных сілаў, абранню адзінага кандыдата, распрацоўцы агульнай платформы пераменаў і г. д. Кіраўніком арганізацыі пераабраны Аляксандр Мілінкевіч.

Канферэнцыя прыняла шэраг рэзалюцый, сярод якіх "Аб гульнях у еўразійскую інтэграцыю і нарастальнай пагрозе страты суверэнітэту", "Аб адзінстве дэмакратычных сілаў і адзіным кандыдаце на прэзідэнцкіх выбарах 2015-га года", "Аб прыродзе палітычнага рэжыму ў Беларусі і спыненні палітычных рэпрэсіяў".

Той, каго інфармацыя пра арганізацыю зацікавіла, можа знайсці штосьці большае на сайтах www. rux. by; milinkevich. org ; prahrama. by, або патэлефанаваць на кантактны тэлефон 8-017-2808863.

Прыняць актыўны ўдзел у дзейнасці Руху можна і ў нашым раёне. Тэлефануйце на адрас рэдакцыі, шукайце кантакту з аўтарам гэтых радкоў.

Сябра Руху "За Свабоду", дэлегат канферэнцыі Г. Станкевіч.

ЖЫВІ ЯК ГАСПАДАР

ЗА КУРГАНАМ СЛАВЫ

Пра тое, што існая ўлада не ў стане падтрымліваць парадак у населеных пунктах, вядома даўно. Гіганцкімі высілкамі сельсаветаў і гарсаветаў яна змушае грамадзян, каб тыя крыху падшавяліліся. Але ж усё роўна парадак той наводзіцца толькі ў зоне вачэй чыноўніка, то бок там, дзе сягае яго вока з дзяржаўнага легкавіка. Калі збочыць з дарогі крыху ўглыб, то можна ўбачыць, што мы па самыя вушы зараслі брудам. І не толькі.

Няўрымслівыя грамадзяне падказалі мне, каб я завітаў да Кургана Славы і прайшоўся па ягоных задворках. Пагодлівай вераснёўскай раніцою я выбраўся на экскурсію. Крыху пастаяў каля помніка культуры, дзе праводзіцца розныя ўрачыстасці: ад прыёму ў піянеры да ўручэння розных узнагарод. Заўважыў, што лямпаў на асвятляльных слупах наўкола Кургана няма, дый самыя слупы яўна адслужылі свой час. Ліхтары на іх іржавыя, ніяк не адпавядаюць урачыстасці месца. Абыйшоўшы Курган, я прайшоў дваццаць крокаў углыб парка і трапіў… на сметнік.

Наўкол мяне на зямлі ляжалі пустыя бутэлькі з-пад піва і розных напояў, поліэтыленавыя пакеты і іржавыя бляшанкі. Спаміж грудаў ламачча выдзяляўся матрац з вылезлай вацінай са слядамі агню. Мусіць нейкі жыхар недалёкага адсюль інтэрнату такім чынам схаваў сляды сваёй нядбайнасці. Усё тое ўлетку закрывала пышная расліннасць, а калі пачалася "унылая пора, очей очарованье", гэтыя сляды цывілізаванага тубыльца аказаліся навідавоку.

Наш Бешанковіцкі раён мае не так ужо і шмат гістарычных мясцін. Яшчэ летась раённай пракуратурай узнімалася пытанне пра недахопы ў аддзеле культуры. Склалі нават цэлы спіс таго, што падлягае выпраўленню. І калі адсутнасць ахоўных шыльдаў на помніках культуры можна было выправіць лёгка, то навесці парадак на аб'ектах, парослых травой, аказваецца значна цяжэй. Як прыклад, наш Курган Славы, які знаходзіцца побач з аўтадарогай і цэнтральнай школай у трох кроках ад раённага аддзела культуры.

У.Ліпскі.

НАША СПАДЧЫНА

Вялікае Княства Літоўскае

Ёсць розныя кнігі. Многія з іх не пакідаюць у чалавека аніякага ўспаміну, нібыта іх і не было зусім. Другія застаюцца святам на ўсё жыццё. Іх хочацца разгортваць і наноў перачытваць, ледзь не вучыць на памяць кожную старонку. Да такіх кніжак належыць ілюстраваная гісторыя "Краіна Беларусь. Вялікае Княства Літоўскае" Уладзіміра Арлова і Зьміцера Герасімовіча, што пабачыла свет гэтым летам. У выніку супрацоўніцтва вядомага беларускага пісьменніка і мастака нарадзіўся сапраўдны шэдэўр, больш трапнага параўнання не знайсці.

Ва ўступным слове аўтар піша, што кніга "ў пэўным сэнсе з'яўляецца працягам папулярнага ілюстраванага выдання "Краіна Беларусь". Займальная і даступная для чытача любога ўзросту, яна прысвечана найцікавейшай эпосе нашай мінуўшчыны – часам Вялікага Княства Літоўскага. У гэтай магутнай еўрапейскай дзяржаве, дзе скансалідаваўся беларускі народ, беларускія землі адыгрывалі вызначальную ролю, а беларуская мова была дзяржаўнай. Сваёй гістарычнай радзімай ВКЛ лічаць і летувісы, і ўкраінцы, якія доўгі час жылі з беларусамі ў агульнай краіне, а таксама беларускія татары і габраі-літвакі. Аднак гэта кніга мае на мэце расказаць найперш пра дзяржаватворчую ролю нашых продкаў. Вас чакае сустрэча з выдатнымі гістарычнымі асобамі: палітыкамі, военачальнікамі, асветнікамі. Вы даведаецеся пра жыццё і побыт, ваенныя перамогі і культурныя дасягненні прадзедаў. На аснове гістарычных фактаў кніга даводзіць, што ВКЛ – нашая дзяржава, а найменні "Літва" і "ліцьвіны" на працягу некалькіх стагоддзяў былі назовамі Беларусі і беларусаў. У кнізе змешчаны блізу дзвюх тысяч ілюстрацый, у тым ліку летапісныя мініяцюры, сярэднявечныя гравюры, унікальныя фотаздымкі і рэканструкцыі. Шмат якія ілюстрацыі беларускаму чытачу былі невядомыя. Гісторыя нашай краіны разглядаецца як частка агульнаеўрапейскага руху цывілізацыі."

Кніга "Вялікае Княства Літоўскае" пабачыла свет у Славачыне. Яна надрукавана на найцудоўнейшай паперы накладам у 5 000 асобнікаў. І няхай кніга для абывацеля каштуе дарагавата – 350 000 беларускіх рублёў, урэшце, ці гэта сапраўдны кошт за пераканаўчыя веды, што ты – нашчадак вялікай дзяржавы еўрапейскага тыпу?

Чытачам "Крывінкі" я раю не тое, каб набыць кнігу, я шчыра запрашаю завітаць у Старыя Ранчыцы, каб патрымаць яе ў сваіх руках і пагартаць.

Вельмі хочацца, каб аўтарскія пажаданні, якія спадар Арлоў пакінуў на першай старонцы майго асобніка, збыліся яшчэ пры нашым жыцці. А напісана там, "каб у нас заўсёды была свая краіна – Беларусь і каб нам у ёй нарэшце зрабілася ўтульна".

Г.Станкевіч.

НАВІНЫ КУЛЬТУРЫ

Гучала бардаўская песня

Сярод кастрычніцкай непагадзі і халадэчы, на якія не забылася восень 25-га кастрычніка, у Бешанковіцкім раёне існавала і выспачка святла і цеплыні. Яна ўзнікла апоўдні а чатырнаццатай і існавала цягам цэлай гадзіны ў Ржаўскай сярэдняй школе. Сюды на сустрэчу са школьнікамі ў рамках тыдня беларускай мовы і літаратуры быў запрошаны аўтар і выканаўца сваіх песен Георгій Станкевіч.

Школьнікі разам з настаўнікамі праслухалі добрых два дзесяткі аўтарскіх песень, а таксама апovед аўтара пра сябе. Прысутным было цікава даведацца, што Георгій пачаў пісаць свае творы яшчэ ў выпускным класе сярэдняй школы, трыццаць тры гады таму. На ўроку беларускай мовы настаўніца прапанавала напісаць сачыненне "Беларусь – мая Радзіма" і дадала, калі хто хоча, можа паспрабаваць напісаць яго вершам. На тую прапанову Георгій і "клюнуў" і з таго часу не выпускае з рук пяра. Летась пабачыла свет ягоная трэцяя кніжка "Сцяжынамі памяці", якую разам з двумя іншымі можна было пагартаць на выстаўцы, арганізаванай да сустрэчы. Школьнікі даведаліся, што у пачатку свайго творчага шляху цягам 13-ці гадоў аўтар пісаў пераважна па-руску. У 1992-м ім быў напісаны апошні рускамоўны верш "Воробьи", пасля чаго творы з'яўляліся толькі на роднай мове. То бок, сёлета ў Георгія 20-гадовы юбілей беларускамоўнай творчасці.

Цікавіліся прысутныя і тым, колькі сваіх песен мае аўтар у памяці. Многія былі ўражаныя, калі даведаліся, што іх хопіць на трох-чатыхохгадзінны канцэрт. На пытанне пра тое, як у паэта нараджаецца музыка да сваіх вершаў, Георгій адказаў, што гэта адбываецца па-рознаму. Зрэдку бывае, што спачатку ўзнікае мелодыя, а потым пад яе пішуцца словы. Але найчасцей мелодыя нараджаецца пазней, бывала, што і праз год-два пасля напісання верша. Слухачы даведаліся таксама, што пяць песен Георгія запісаны на дыску "Барды Свабоды", які пабачыў свет два гады таму.

Пасля канцэрту было фатаграфаванне на памяць і раздача аўтографаў. Дзве сваіх кніжкі Георгій падараваў вучням і настаўнікам школьнай бібліятэкі. Некалькі зборнікаў "Мая зорка" ён падпісаў вучням, якія вельмі хацелі стаць уладальнікамі гэтых кніжак.

Чым прыцягальная бардаўская песня? У чым сіла яе ўздзеяння на чалавека? Пра тое думалася мне, калі я слухала тыя песні. Магчыма, сваёй уяўнай прастатой і даступнасцю. Магчыма, тэматыкай. Дарэчы, на пытанне, калі ён піша свае песні, аўтар адказаў так: "Калі нешта баліць. Калі я не магу прайсці міма з абыякавым выглядам." Гэта і ёсць адказам на пытанне, чаму творчасць мастакоў перажывае свет.

Георгій Станкевіч, па ягоных словах, ніколі не адмаўляецца выступаць з канцэртамі. А таму я раю чытачам "Крывінкі" часцей карыстацца магчымасцю паслухаць ягоныя песні. Упэўнена, што шкадаваць аб марна страчаным часе вы не будзеце.

Л.Паўлава.

ЗЯМЛЯ – НАШ АГУЛЬНЫ ДОМ

Пластыкавыя бутэлькі

Гадоў з дваццаць таму яны былі ў нашай краіне музейнай рэдкасцю. Бо напоі, што прадаваліся ў тамтэйшай Беларусі, амаль цалкам разліваліся ў шкляную тару. Гэта было крыху нязручна для тых, хто апаражняў бутэльку дзесьці ў дарозе. Бо шкляная бутэлька каштавала грошай, а іх не надта хацелася выкідваць на вецер. А потым пачаўся шырокі наступ пластыкавай тары на ўсім фронце спажывання. Да чаго гэта прывяло, вы ведаеце з асабістага вопыту. Але свежы прыклад ніколі не зашкодзіць.

16 455 пластыкавых бутэлек сабралі 21 – 22-га траўня школьнікі толькі аднаго невялікага горада Кобрына ў рамках акцыі "Збяры бутэлькі – дапамажы планеце!" Дзевяць каманд школьнікаў з дзевяці гарадскіх школаў за некалькі гадзін ачысцілі практычна ўвесь горад ад ПЭТ-смецця. Пераможцы акцыі – вучні СШ № 9 – за свой ураджай з 5 327 бутэлек атрымалі заплечнікі і флэшкі.

Не настолькі маштабная ў нашым раёне была акцыя "Чысты лес", што праводзілася 13-га кастрычніка па ўсёй краіне. У Бешанковічах у ёй удзельнічала толькі некалькі чалавек з ліку дабраахвотнікаў экалагічнага атрада СШ № 2. Тым не менш, яны сабралі некалькі мяхоў рознага смецця.

Падобныя акцыі мусяць быць добра прадуманымі і мець шырокі розгалас у грамадстве. Упэўнены, што пры належнай рэкламе да бешанковіцкага экалагічнага атрада далучыліся б дзесяткі паплечнікаў.

А фронт для падобнай працы ёсць на кожным кроку. У праграмах тых жа турыстычных злётаў мусіць быць абавязковае спаборніцтва па збору другаснай сыравіны, хаця б тых жа ПЭТ-бутэлек. Можна прымяркоўваць іх да любых масавых мерапрыемстваў, як пяціхвілінку для адпачынку. Толькі на адным зборы смецця далёка не заедзеш.

У Нямеччыне шараговая сям'я ніколі не набывае сабе напоі ў ПЭТ-бутэльках, а аддае перавагу шкляным. Напоі тыя набываюцца цэлымі скрынямі і апаражняюцца за тыдзень-другі. Потым скрыня з пустымі бутэлькамі мяняецца ў краме на такую ж скрыню з бутэлькамі поўнымі. У грамадскіх жа месцах устаноўлены разнакаляровыя кантэйнеры, у тым ліку і для ПЭТ-тары.

І апошняе. Мы даўно мусім перагледзець сістэму штрафаў за засмечванне наваколля. Штосьці не прыпомню нейкай гучнай справы, дзе б фігурантамі з'яўляліся парушальнікі Закона аб ахове прыроды. А хацелася б. Ды, на жаль, вельмі бяззубыя як нашыя законы, так і людзі, якія стаяць на іх варце.

М.Васільеў.

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

БЕЛАРУСІ НЕАБХОДНА РУХАЦЦА Ў БОК ЕЎРОПЫ

ЛІДАР РУХУ «ЗА СВАБОДУ» АЛЯКСАНДР МІЛІНКЕВІЧ ЛІЧЫЦЬ НАТУРАЛЬНЫМ ПРАЦЭС ПАЛІТЫЗАЦЫІ ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ У БЕЛАРУСІ. ПРА ГЭТА ЁН ЗАЯВІЎ, ВЫСТУПАЮЧЫ 20 КАСТРЫЧНІКА НА СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ АРГАНІЗАЦЫІ Ў МІНСКУ.

Паводле слоў Мілінкевіча, ён «бачыць развіццё «За Свабоду» як грамадска-палітычнага руху». Пры стварэнні арганізацыі, зазначыў ён, ставіліся «агульныя і простыя мэты: дэмакратыя ў краіне, незалежнасць Беларусі, шлях у Еўропу». «Беларусь, калі мы хочам жыць у незалежнай краіне, павінна рухацца ў бок Еўропы. Рух ва ўсходнім напрамку — гэта страта суверэнітэту», — упэўнены палітык.

Аднак сёння, мяркуе Мілінкевіч, ні беларусы не гатовы стаць часткай Еўропы, ні Еўропа не гатова прыняць Беларусь. «Але ў нас ёсць усё неабходнае, каб стаць часткай Еўропы ў наступным — у нас высокая адукацыя, мы маем высокі эканамічны патэнцыял. Мы ставім сваёй мэтай даць беларусам больш праеўрапейскай інфармацыі і еўрапейскага аптымізму», — заявіў лідар Руху «За Свабоду».

Ён лічыць важным аб'яднанне апазіцыі. «З аднаго боку, апазіцыя давала прыклады, што яна можа аб'яднацца. Фармальна мы гэта рабілі, але затым не заўсёды працавалі разам», — сказаў Мілінкевіч, які на прэзідэнцкіх выбарах 2006 года быў адзіным кандыдатам у прэзідэнты ад дэмакратычных сіл.

Лідар «За Свабоду» нагадаў, што з 2007 года апазіцыя яшчэ не правяла ніводнага дэмакратычнага кангрэса, дзе маглі б абмеркаваць праблемы і выпрацаваць агульную стратэгію. А барацьба ўнутры апазіцыі, на думку Мілінкевіча, наогул «вельмі шкодная».

«Думаю, мы зможам выйсці на адзінага кандыдата на наступных прэзідэнцкіх выбарах, але гэта — не самамэта. Наша мэта — незалежная дэмакратычная Беларусь», — падкрэсліў палітык.

Пры гэтым Мілінкевіч мяркуе, што моцны адзіны кандыдат неабходны не толькі на выбарах, у якіх бярэ ўдзел Лукашэнка. «На выбарах з Лукашэнкам адзіны кандыдат неабходны. А калі рэжым упадзе? Ці зможа перамагчы менавіта дэмакратычны кандыдат? На 100% гэта сказаць нельга. Папулісты могуць перамагчы, прарасійскія кандыдаты», — мяркуе лідар Руху «За Свабоду».

БелаПАН.

АНТЫБЕЛАРУСКАСЦЬ

ЗА АДНУ НАЗВУ «БУЛЬБАШЪ» ТРЭБА ПАДАВАЦЬ У СУД

ПАЛІТЫК ЗЯНОН ПАЗНЯК ПАДЗЯЛІЎСЯ З ЕЎРАРАДЫЁ МЕРКАВАННЕМ НАКОНТ ТАГО, ШТО КАЛЯ КУРАПАТ МОЖА БЫЦЬ ПАБУДАВАНЫ ЗАБАЎЛЯЛЬНЫ КОМПЛЕКС «БУЛЬБАШЪ-ХОЛЛ».

— Што вы думаеце наконт будаўніцтва забаўляльнага комплексу «Бульбашъ-холл» каля ўрочышча Курапаты?

— У краіне, дзе ўлада праводзіць антыбеларускую палітыку, гэта не можа быць выпадковасцю — гэта сістэматычная праява антыбеларускай палітыкі, праяўленне этнацыду. На жаль, гэта не адзінкавы выпадак: за апошнія дзесяць гадоў было некалькі спробаў знішчыць Курапаты. Самая скандальная спроба, калі ў 2001 годзе будавалі аўтастраду, у 2002 годзе зрабілі адвод вады пад крыж, выкапалі 40-метровую траншэю і хацелі зрабіць вадасцёкі. І тады пад крыжам у Курапатах было балота і твань, сябры КХП-БНФ прыйшлі з рыдлёўкамі і за адзін дзень засыпалі гэты роў. У 2006 годзе быў запраектаваны «Горад Сонца» каля самых Курапатаў — гэта быў бы комплекс для заможных людзей, прадугледжвалася пабудова катэджаў. З цяжкасцю ўдалося гэтага пазбегнуць. Трэба адзначыць, што грамадскасць, якая бараніла Курапаты, здолела дамагчыся таго, што была створаная ахоўная зона вакол. Мала таго, што Курапаты прызнаныя помнікам, але існуе зона, дзе нельга нічога будаваць і рабіць. І ёсць зона рэгуляванай забудовы, дзе можна будаваць не вышэй за адзін-два паверхі, але не вызначана, якія функцыі мусяць быць у гэтых будынкаў. Акурат гэта і выкарыстаў рэжым, там пачынаюць будаваць аб'екты, якія супярэчаць мемарыяльнай памяці, павазе да народы і гісторыі. Справа цёмная, што там пабудуюць — можа быць, і патаемны бардэль. Хаця, у краіне прастытуцыя пад забаронай. Больш за тое, гэты рэстаран у праектнай дакументацыі называецца «Бульбашъ» з цвёрдым знакам — гэта ў першую чаргу праява ксенафобіі і нацыянальнай нянавісці на бытавым узроўні. Гэта знявага нацыянальнага гонару. Толькі за адну такую назву трэба падаваць у суд. Але пабудова гэтага комплексу — толькі пачатак, плануецца рэалізацыя яшчэ аднаго праекта гандлёвага цэнтра, гэта чарговая знявага нацыянальнай святыні.

— У інтэрнэце разгарнулася дыскусія, што людзі ў Заходняй Еўропе жывуць і функцыянуюць каля могілак — і нічога страшнага не адбываецца. Ці карэктна параўноўваць сітуацыю вакол Курапат з гэтай практыкай?

— У Заходняй Еўропе няма антыеўрапейскага рэжыму: няма антыпольскай, антычэшскай улады, няма пераследу за мову, няма такога блюзнерства. Так, сапраўды, могуць жыць людзі каля могілак, але павінна быць функцыянальнае рэгуляванне такой тэрыторыі. Там не можа быць басейнаў, стадыёнаў — гэта рэгулюецца маралю, традыцыяй у цывілізаваных краінах. У Еўропе гэтага няма ў законе, бо рэгулюецца культурай, а ў Беларусі свая культура нішчыцца. Няможна ладзіць канкан на труне.

ДАЛУЧАЙСЯ!

«СТОП БУЛЬБАШЪ ХОЛЛ!»

У ІНТЭРНЭЦЕ ПАЧАЛІСЯ АКЦЫІ СУПРАЦЬ БУДОЎЛІ ЗАБАЎЛЯЛЬНАГА КОМПЛЕКСУ ЛЯ КУРАПАТАЎ

На сайце онлайн-пэтыцый change.org пачаўся збор подпісаў пад зваротам да старшыні Менскага аблвыканкаму, міністра культуры і генэральнага пракурора Беларусі з патрабаваньнем спыніць будоўлю «Бульбашъ Холу» на месцы пахаваньня дзясяткаў тысяч беларусаў, расстраляных сталіністамі ў Курапатах.

«Мы патрабуем спыніць будаўніцтва бардэля з назвай „Бульбаш-хол", якая абражае беларускую нацыю, на месцы ўрочышча Курапаты, якое афіцыйна прызнана гістарычна-культурнай каштоўнасьцю.

Мы таксама патрабуем прыцягнуць да адміністрацыйнай і крымінальнай адказнасьці заказчыка будаўніцтва СТАА „БелРэстІнвэст", арганізацыю „Наша рэстаранная група", ТАА „Белнаватэкс груп" і адказных службовых асобаў, якія дапусьцілі будаўніцтва гэтага аб'екта.

Да забаўляльных установаў зараз актыўна вядуць падземныя камунікацыі — водаправод, каналізацыю, электрычныя і тэлефонныя кабэлі... Ня выключана, што пры гэтым могуць патрывожыць брацкія магілы», — гаворыцца ў пэтыцыі, якую паводле стану на 25 кастрычніка падпісалі 250 чалавек.

Акцыю «Стоп Бульбашъ Холл!» пачалі таксама ў Фэйсбуку.

Валер Каліноўскі.

ЖЫЦЬ КРАСІВО

ЧАРГОВЫ ШЫК НА ПАЎТАРАМІЛЬЯРДА ЗА НАРОДНЫЯ ГРОШЫ

ТЭНДЭР НА ЗАКУПКУ ТРОХ ЛЕГКАВЫХ АЎТАМАБІЛЯЎ АГУЛЬНЫМ КОШТАМ 1,42 МІЛЬЯРДА РУБЛЁЎ АБВЯСЦІЎ ВІЦЕБСКІ АБЛАСНЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ. МЯРКУЮЧЫ ПА ТЭХНІЧНЫХ ПАТРАБАВАННЯМ У ЗАЯЎЦЫ, ВІЦЕБСКІЯ СЛУГІ НАРОДА ЗБІРАЮЦЦА КАЛЯСІЦЬ ПА ГОРАДЗЕ Ў ПАЎНАПРЫВАДНЫХ SKODA SUPERB 4X4 3.6 FSI.

Зыходзячы з заяўленай сумы адзін такі «членовоз» абыйдзецца абласному бюджэту прыкладна ў 55 000 даляраў. Па горадзе на 100 кіламетраў шляху гэтая машына марнуе 14,7 літраў бензіну АІ-95. Такім чынам, за 1 кіламетр шляху чыноўніка пры сённяшніх цэнах жыхары Віцебшчыны заплацяць каля 1100 рублёў.

Каб не адцягваць ад дум пра патрэбы горада і вобласці, у салоне оаблвыканкамаўскага аўтамабіля павінна быць камфортна. Згодна з тэндэра належную зручнасць "гасударева" чалавека закліканы забяспечыць: скураны салон Glamour - кошт гэтай опцыі каля 2000 даляраў; аздабленне пад дрэва Noblesse і магнітола 2 DIN CD і MP3 - прыкладна па 200 даляраў. Таксама чамусьці павінен быць руль з чатырма спіцамі, а ў шклапад'ёмнікаў - блакіроўка ад дзяцей.

Зрэшты, варта адзначыць, што гэта параўнальна сціплыя запыты. Напрыклад старшыня Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта Аляксандр Косінец аддае перавагу перасоўванню на Audi A8L W12 (на фота) коштам больш за 200 000 даляраў. 12-цыліндравы рухавік губернатарскага аўто спажывае ў горадзе 18,2 літра безніна АІ-95 на 100 кіламетраў. Такім чынам шлях губернатара з дома да аблвыканкама абыходзіцца падаткаплатнікам прыкладна ў 5400 рублёў.

Сяржук Серабро, «Народныя навіны Віцебска».

НЕДАВЕР ЭКСПЕРТАЎ

ЭКСПЕРТЫ НЕ ВЕРАЦЬ ПРАГНОЗАМ МЯСНІКОВІЧА

«БЮДЖЭТАМ РАЗВІЦЦЯ» НАЗВАЎ ПРЭМ'ЕР-МІНІСТР БЕЛАРУСІ ПРЫНЯТЫ ПАЛАТАЙ ПРАДСТАЎНІКОЎ АСНОЎНЫ ФІНАНСАВЫ ЗАКОН КРАІНЫ. АДНАК, У НЕЗАЛЕЖНЫХ ЭКАНАМІСТАЎ ПРАГНОЗЫ КІРАЎНІКА ЎРАДА ВЫКЛІКАЮЦЬ ВЕЛЬМІ ВЯЛІКІЯ СУМНЕВЫ.

Урад зробіць усё для росту валавога ўнутранага прадукту ў гэтым годзе на 5-5,5%, запэўніў Міхаіл Мясніковіч. У наступным годзе, паводле слоў кіраўніка ўрада, ВУП Беларусі і зусім павялічыцца на 8,5%, піша «Заўтра тваёй краіны».

Эканаміст Леанід Злотнікаў скептычна ацэньвае гэтыя планы ўрада.

- Я не разумею адкуль возьмецца рост ВУП у гэтым годзе. Пабудаваць у кожным раёне па 10 сучасных эфектыўных прадпрыемстваў, мадэрнізаваць больш за палову дзеючых фабрык і заводаў, нерэальна. На гэта няма ўласных рэсурсаў. Хіба што, як у сталінскія часы, прымушаць насельніцтва набываць аблігацыі і такім чынам знаходзіць грошы на інвестыцыі.

Але цяпер прымусіць насельніцтва да падобнай «дабрачыннасці» наўрад ці ўдасца. А прыцягнуць з-за межаў краіны 4-5 мільярдаў даляраў інвестыцый, як гэта плануе ўрад, на думку, эканаміста таксама нерэальна.

- Нават калі ўлады знойдуць грошы на мадэрнізацыю прадпрыемстваў, у нас няма тэхналогій, абсталявання, неабходнага колькасці спецыялістаў для яе правядзення, - лічыць эксперт.

Фармальна паказчыкі па валавому ўнутранаму прадукту ўрад можа зрабіць, калі, як у мінулыя гады, у краіне зноў пачнуць друкаваць велізарная колькасць не заробленых грошай.

- Але да рэальнага паляпшэнню жыцця беларусаў гэта не прывядзе, - перакананы былы старшыня Нацыянальнага банка Станіслаў Багданкевіч. - У гэтым годзе прадукцыйнасць працы ў Беларусі вырасла прыкладна на 3%, а даходы насельніцтва, паводле афіцыйнай статыстыкі, павялічыліся на 10%. На паперы такое магчыма. Але рэальны ўзровень жыцця павысіць усё роўна не атрымаецца, - падкрэслівае прафесар.

Па словах эканаміста, для ўрада галоўным павінен быць не ВУП, а рэнтабельнасць прадпрыемстваў, паспяховая знешняя гандаль.

- Вал - гэта адміністрацыйны паказчык. Ён павінен быць другарадным ў планах кіраўніцтва краіны. Асноўная ўвага неабходна надаць эфектыўнасці эканомікі. Менавіта ад яе залежыць дабрабыт беларусаў, - адзначае Станіслаў Багданкевіч.

www.belaruspartisan.org.

ВАЛЮТНЫЯ ДЭПАЗІТЫ

НАСЕЛЬНІЦТВА ПАВЯРНУЛАСЯ СПІНОЙ ДА РУБЛЯ

ГАЛОЎНЫ ТРЭНД ЦЯПЕРАШНЯЙ ВОСЕНІ - УСТОЙЛІВЫ ПОПЫТ НА ВАЛЮТНЫЯ ДЭПАЗІТЫ. ІНТЭРНЭТ-ГАЗЕТА NAVINY.BY ВЫРАШЫЛА РАЗАБРАЦЦА, ЧАМУ ПАВОДЗІНЫ ЎКЛАДЧЫКАЎ ВОСЕННЮ ЗМЯНІЛАСЯ І ЧАГО МОЖНА ЧАКАЦЬ НА РЫНКУ ДЭПАЗІТАЎ У БЛІЖЭЙШЫЯ МЕСЯЦЫ.

Высокі попыт на ўклады з нізкім рызыкай

У верасні беларускія банкі былі вымушаныя знізіць даходнасць па ўкладах у замежнай валюце. У буйных банках стаўка па валютных дэпазітах знізілася да 3-4% гадавых. Тым не менш, гэта не адбіла ў насельніцтва паляванне захоўваць зберажэнні ў далярах. Больш за тое, ўкладчыкі пачалі пераводзіць рублёвыя дэпазіты ў замежную валюту.

У верасні, паводле апошніх статдадзеных, насельніцтва паменшыла тэрміновыя дэпазіты ў нацвалюце на 738 млрд. рублёў (зніжэнне на 5,1%) да 13,65 трлн. рублёў на 1 кастрычніка.

Адначасова з гэтым у верасні скараціўся аб'ём рублёвых укладаў і прадпрыемстваў - за першы восеньскі месяц тэрміновыя дэпазіты юрыдычных асоб у нацвалюце зменшыліся на 823,2 млрд. рублёў (зніжэнне на 5,5%) да 14,2 трлн. рублёў на 1 кастрычніка.

У той жа час у верасні істотна выраслі валютныя ўклады як насельніцтва, так і прадпрыемстваў. Аб'ём інвалютных дэпазітаў фізічных асоб павялічыўся за месяц на 5,5% да 45,3 трлн. рублёў, юрыдычных асоб - на 8,6% да 23,2 трлн. рублёў на 1 кастрычніка.

Такім чынам, у першым восеньскім месяцы назіраўся ператок рублёвых укладаў у валютныя. Рост дэпазітаў у замежнай валюце можна таксама растлумачыць тым акалічнасцю, што і свабодныя сродкі, наяўныя на руках, ўкладчыкі аддавалі перавагу несці ў банк у замежнай валюце.

Вераснёўскі рост валютных дэпазітаў беларускія эканамісты тлумачаць ростам дэвальвацыйных чаканняў.

«На міжбанку рублі сёння не возьмеш - дэфіцыт ліквіднасці, прадаваць валюту не хочацца - гэта крайні выпадак. Таму даводзіцца падымаць стаўкі па дэпазітах, прыцягваючы рублёвыя рэсурсы ў насельніцтва. Але гэтыя стаўкі па ўкладах адбіваюцца - спажывецкія крэдыты сёння карыстаюцца попытам з боку насельніцтва », - паведаміў Naviny.by начальнік упраўлення аднаго з вядучых рознічных банкаў.

Эксперты бачаць некалькі тлумачэнняў таго, чаму спажывецкія крэдыты ў апошнія месяцы сталі карыстацца ўстойлівым попытам. Па-першае, з пачатку года выраслі даходы насельніцтва (сярэдняя зарплата за студзень-жнівень павялічылася больш чым на 40%). Яшчэ адна прычына падвышэння попыту на крэдыты - усё тыя ж інфляцыйныя чаканні.

Павышэнне ставак па рублёвых дэпазітах, а таксама спажывецкае крэдытаванне некалькі знізіць попыт насельніцтва на замежную валюту, аднак дэвальвацыйныя чаканні ў бліжэйшыя месяцы будуць захоўвацца, мяркуе Палхоўскі. «Змагацца ў нашай краіне з дэвальвацыйнымі чаканнямі складана. Таму, хутчэй за ўсё, попыт на валютныя дэпазіты застанецца », - лічыць эксперт.

На думку назіральнікаў, рэальна змяніць настрої насельніцтва ў лепшы бок можа значны прыток валюты ў краіну, які можна чакаць толькі з прычыны атрымання чарговага буйнога пазыкі ў крэдытораў, альбо ў выпадку продажу нейкага буйнога актыву.

«Многае будзе залежаць ад таго, ці атрымаем мы значны прыток валюты звонку. Гэта можа быць альбо чарговы крэдыт МВФ, верагоднасць атрымання якога пакуль невысокая, альбо буйная прыватызацыйная здзелка », - кажа Кацярына Барнукова, эксперт Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтра (BEROC).

Цяперашняя сітуацыя, якая характарызуецца даларызацыяй укладаў, у агульным-то заканамерная. Плацяжы па знешнім дзярждоўгу чакаюць вялікія, гандлёвы баланс пагаршаецца, прыватызацыя, якая магла б забяспечыць значны прыток валюты ў краіну, не ідзе. Вось насельніцтва і хвалюецца, што будзе далей ...

Што будзе далей?

На фоне павышэння попыту на замежную валюту сталі расці стаўкі па ... рублёвых дэпазітах. Банкі, відавочна, ўсвядомілі, што пры захаванні цяперашніх інфляцыйных працэсаў (дэвальвацыйных чаканняў) ўклады пад 30% гадавых не вельмі прывабныя для насельніцтва, таму павышаюць працэнтны даход па рублёвых дэпазітах.

Дарэчы, «МТБанк» ужо давёў стаўкі па ўкладах у нацвалюце да 39% гадавых, «Хоум Крэдыт Банк» прыцягвае рублі ў насельніцтва наогул пад 42%.

Банкіры называюць некалькі прычын росту працэнтных ставак па рублёвых укладах.

Дзмітрый Заяц, naviny.by

СКАЗАНА – НАЦЫЯНАЛІЗАВАЦЬ!

УЛАДА ЗНОЎ АПРАНАЕ ШЫНЕЛЬ БАЛЬШАВІКА

ДЗЕЛАВАЯ СУПОЛЬНАСЦЬ СПРАБУЕ ПЕРАВАРЫЦЬ РАСПАРАДЖЭННЕ ЛУКАШЭНКІ НАЦЫЯНАЛІЗАВАЦЬ ААТ «КАМУНАРКА» І «СПАРТАК». СТВОРАНЫ НАЙНЕБЯСПЕЧНЫ ПРЭЦЭДЭНТ, КАЛІ ДЗЯРЖАВА Ў АДЗІН МОМАНТ, ІГНАРУЮЧЫ ЎСЕ ЗАКОНЫ, МОЖА АДАБРАЦЬ ЎЛАСНАСЦЬ У ПРЫВАТНАГА БІЗНЭСУ. А ЗАМЕЖНЫЯ ІНВЕСТАРЫ АТРЫМАЛІ З БЕЛАРУСІ ЧАРГОВЫ ТРЫВОЖНЫ СІГНАЛ.

12 кастрычніка на нарадзе па пытаннях развіцця кандытарскай галіны **Аляксандр Лукашэнка даручыў ліквідаваць** на гэтых акцыянерных таварыствах назіральныя саветы і павялічыць у іх долю дзяржавы да 57% - на «Камунарцы» і да 60% - на «Спартаку».

«Камунарка» вядзе сваю гісторыю з 1905 года, «Спартак» - з 1924. У адкрытыя акцыянерныя грамадства абедзве фабрыкі былі ператвораныя ў 1994 годзе. Пасля акцыянавання 49% акцый «Камунаркі» стала належаць фізічным асобам, 51% - юрыдычным (22% складае доля дзяржавы, 22,5%- амерыканскай кампаніі «Мол Карпарэйшн»). 49,6% акцый «Спартака» належыць фізічным асобам, 36,13% - замежнаму прадпрыемству Double Star International Ltd, 13,9% - Фонду дзяржмаёмасці Беларусі, 1,18% - ІП Triostar.

Трымальнікам кантрольных пакетаў акцый абедзвюх фабрык быў амерыканскі бізнэсмэн беларускага паходжання **Марат Новікаў.** Цяпер яны становяцца ўласнасцю дзяржавы. Паводле яго інфармацыі, Марат Новікаў зарэгістраваў свае прадпрыемствы ў Амерыцы і Расіі, праз іх купляў сыравіну і ажыццяўляў продаж гатовай прадукцыі.

Ранейшыя дырэктары фабрык ад займаных пасадаў адхіленыя. «Камунаркай» і «Спартаком» цяпер кіруюць іншыя людзі. Дзярждоля ў гэтых ААТ будзе павялічана праз дадатковую эмісію акцый, бязвыплатна перададзеных дзяржаве. Пазачарговыя сходу акцыянераў з гэтай нагоды павінны прайсці на «Спартаку» і «Камунарцы» 26 кастрычніка.

Юрыдычным падставай для ініцыявання канцэрнам «Белдзяржхарчпрам» правядзення датковай эмісіі стала **рашэнне Вышэйшага гаспадарчага суда** (ВГС), які яшчэ ў жніўні гэтага года устанавіў, што дзяржаўная доля ў ААТ «Камунарка» і ААТ «Спартак» у свой час была прыніжаная.

Марат Новікаў, цяпер ужо былы ўладальнік кантрольнага пакета акцый, нават «ў самым дрэнным варыянце развіцця падзей не меркаваў, што справа можа скончыцца такім чынам». «Я шкадую, таму што трэцяя частка майго працоўнага жыцця ўкладзена ў гэтыя фабрыкі. А, можа, нават і ўсёй. Не думаю, што будзе захавана тое, што мы рабілі », - сказаў бізнесмен у каментарыі агенцтву« Бізнэс-навіны ».

Паводле яго слоў, па выніках 2012 **«Спартак» павінен атрымаць больш за 15 млн. даляраў прыбытку, «Камунарка» - 12-13 млн.** Калі б былі «злачынства і непразрыстыя інвестары, то, вядома ж, гэтых прыбыткаў б не было», падкрэсліў Новікаў. Ён таксама паведаміў, што **сярэдняя зарплата на абедзвюх фабрыках перавысіла 600 даляраў.**

«Мы стварылі сумеснае прадпрыемства. Правыя або няправыя, як можна, нават не указам прэзідэнта, а сказаць - і ўсё?! », - абурыўся Новікаў.

Ён выказаў здзіўленне тым, што падобная сітуацыя адбылася напярэдадні шырока разрэкламаванага ўладамі VII Беларускага інвестыцыйнага форуму. Аналітыкі перакананыя, што гісторыя з «Камунаркай» і «Спартаком» будзе мецць негатыўныя наступствы.

«Усім, хто да гэтага часу яшчэ сумняваўся, зараз стала зразумела, што абарона правоў уласнасці ў Беларусі разумеецца ўладамі вельмі своеасабліва», - заявіў у каментары для БелаПАН эканаміст **Сяргей Чалы.**

«Тое, што адбылося, парушае закон аб акцыянерных таварыствах. Па гэтым законе рашэнне аб скасаванні назіральнага савета можа прымаць толькі агульны сход акцыянераў. Відавочна, што ўласнасць у Беларусі можна абараніць альбо па падставе нейкіх асабістых дамоўленасцей, альбо, як у выпадку з «Газпромам», пры дапамозе міждзяржаўных пагадненняў, дзе дакладна прапісаны пункты аб абароне інвестыцый ад магчымых дзеянняў дзяржавы (гаворка ідзе аб умовах купілі- продажу «Газпрому» акцый кампаніі «Белтрансгаз» і яе далейшай дзейнасці - І.Л.) », - адзначыў Чалы.

Ён нагадаў, што каля года назад прыкладна тое ж самае адбылося з кампаніяй «Керамін». У ААТ яна таксама была пераўтворана на хвалі першай хвалі прыватызацыі, у першай палове 90-х гадоў мінулага стагоддзя. Актывы «Кераміна» таксама былі перададзеныя дзяржаве паводле вуснага загаду Лукашэнкі.

Між тым бізнэс-супольнасць сітуацыю з кандытарскімі фабрыкамі прагліне моўчкі і паводзіць сябе па прынцыпе «мая хата з краю». «Мы разумеем, што бачым толькі верхавіну айсберга, і што там адбывалася, пакуль ніхто не агучыў. У гэтай сітуацыі мы як кампанія ўстрымаемся ад якіх-небудзь каментароў », - заявіў журналістам 18 кастрычніка на прэс-канферэнцыі ў Мінску кіраўнік партнёра па Беларусі кампаніі «Эрнст энд Янг» **Павал Лашчанка.**

Калі закон адпачывае, а дзелавыя колы не рызыкуюць абурацца, ці варта чакаць, што ўлада зменіць сваё стаўленне да прыватнаму бізнэсу і яго ўласнасці?

Ірына Леўшына.

ЧАРГОВАЯ РАЗМОВА

САМЫ ДАРАГІ СЕАНС ПСІХАТЭРАПІІ Ў ГІСТОРЫІ

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА РАЗМАЎЛЯЎ З РАСІЙСКІМІ ЖУРНАЛІСТАМІ ЧАТЫРЫ З ПАЛОВАЙ ГАДЗІНЫ. ЯК ЗВЫЧАЙНА, ГЭТА БЫЛА РАЗМОВА ПРА ЎСЁ І НІ ПРА ШТО.

Толькі тры правы

Самыя сумныя пытанні тычыліся палітыкі, і нядзіўна. Лукашэнка ўвесь час паўтарае адно і тое ж. Беларусь гатова прыняць усе інтэграцыйныя ініцыятывы Расіі, але пасля таго, як у Крамлі адмовіліся ад ідэі Канстытуцыі Саюзнай дзяржавы, «адбыўся злом».

Што ж тычыцца правоў чалавека, то з іх Лукашэнка прызнае толькі тры: права на жыццё, права на працу і права на годную зарплату. Усё астатняе — балаўство.

Адказваючы на пытанні эканамічнага характару, Лукашэнка ўвесь час звяртаецца за пацвярджэннем лічбаў да членаў урада. Лукашэнка любіць падкрэсліць: далі б нам, як Грэцыі, 100 мільярдаў еўра альбо было б у нас столькі газу, колькі ў Казахстане ці ў Расіі, то жыла б рэспубліка ў раі. Пусціце хоць пампаваць нафту ў Расійскую Федэрацыю — практычна ўпрошвае прэзідэнт прысутных, а то англічане ці амерыканцы пампуюць, а мы з Венесуэлы возім. Непарадак.

Тое ж тычыцца і прыватызацыі: «Аддамо нафтаперапрацоўчы завод, але вы дайце свідравіну», — прапануе Лукашэнка.

Запланаваная мэта была дасягнута

Лукашэнка ставіў перад сабой толькі адну мэту. І ён яе дасягнуў: ён правёў з дапамогай расійскіх журналістаў для сябе самога сеанс масавай псіхатэрапіі, масавага самагіпнозу. Зараз яму проста неабходны такія сеансы, паколькі ён прайграе па ўсіх франтах.

Яму трэба ўмацавацца ў складанай сістэме адносін, у выкліках якой ён прайграе. У краіне плаўная дэвальвацыя, ад Расіі ён не атрымаў таго, чаго хацеў: ні нафты, ні новых самалётаў на пераўзбраенне арміі. З Еўропай нічога новага. Зноў жа крызіс на носе, папулярнасць прэзідэнта падае.

Таму яму трэба было тэрмінова пераканаць самога сябе ў тым, што ён лепшы. Усе астатнія мэты, калі яны і існавалі, былі другаснымі.

Але варта адзначыць і яшчэ адзін, новы для Лукашэнкі момант: ён упершыню заняў новую для сябе псіхалагічную нішу — традыцыйную для беларуса нішу партызана, які «схаваўся ў бульбу». Адчуваючы крах Еўразійскай эканамічнай супольнасці, ён ужо не бяжыць наперад з прапановамі. Ён аддаў яе на водкуп Назарбаеву і Пуціну. А калі гэты саюз праваліцца, Лукашэнка зноў знойдзе вінаватых — Пуціна і Назарбаева.

Так што прэс-канферэнцыя Лукашэнкі стала, напэўна, самым дарагім сеансам псіхатэрапіі ў гісторыі. Трэба тэрмінова выклікаць сюды экспертаў Кнігі рэкордаў Гінеса.

Сяргей КОЎШ, "Тут і цяпер".

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 37455, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 28.10.2012 у 19.44.
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.